

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN VOOR JONGEREN

docentenhandleiding

Het is bijna zover: de Tweede Kamerverkiezingen. Op 22 november 2023 mogen Nederlanders van 18 jaar en ouder naar de stembus om hun stem uit te brengen op een partij van hun voorkeur. Jouw leerlingen zijn helaas nog te jong om te stemmen. Toch zijn de verkiezingen ook belangrijk voor hen. De uitslag van de verkiezingen bepaalt namelijk wie de komende vier jaar de plannen maakt voor ons land. Plannen die gaan over de toekomst van j  w leerlingen. Hoog tijd dus om jouw leerlingen daar actief bij te betrekken.

Speciaal daarvoor maakten we kant-en-klaar lesmateriaal waarmee je de Tweede Kamerverkiezingen, democratie en politiek op een laagdrempelige manier bespreekbaar maakt in de klas. Met de Stemwijzer, de Wat-jij-moet-weten-bijlage en educatieve video's op maat gemaakt voor kinderen of jongeren, betrekken we jouw leerlingen actief bij de verkiezingen, geven we ze kennis over politiek en laten we ze ontdekken hoe zij een eigen mening kunnen vormen over onderwerpen uit de actualiteit. Met het Doe-het-zelf-stembuspakket kunnen zij vervolgens ook écht naar de stembus tijdens de jongerenverkiezingen op 22 november. In deze handleiding lees je hoe dat in zijn werk gaat.

BENODIGDHEDEN

Het Doe-het-zelf-stembuspakket bestaat uit:

Stembus
(rode doos waarin de kranten worden geleverd)

Sluitzegel

Stemwijzerkranten, inclusief Wat-jij-moet-weten-bijlage, voor alle leerlingen

Stemwijzer-involvement voor alle leerlingen

Stempassen voor alle leerlingen

Stembiljetten voor alle leerlingen

'Bedankt voor jouw stem'-kaarten voor alle leerlingen

Instructief stembureau

Rode potloden

AAN DE SLAG!

Volg onderstaande stappen en bereid je samen met jouw leerlingen tot in de puntjes voor op de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november 2023.

STAP 1 Kennis opdoen over de verkiezingen

Voordat jouw leerlingen een weloverwogen stem uit kunnen brengen, moeten zij wel begrijpen waar de verkiezingen over gaan. Want waarom houden we verkiezingen? Wat gebeurt er in aanloop naar, tijdens en na de verkiezingen? En wat doet de Tweede Kamer eigenlijk? De antwoorden op deze vragen vind je in de Wat-jij-moet-weten-bijlage.

Neem de tekst van de bijlage door. Gebruik de begrippenlijst op de achterkant om de moeilijke woorden uit te leggen en de opdrachten om de leerlingen te tekst te laten verwerken. Om de informatie tot leven te brengen, maakten we ook een verkiezingsspecial-video. Bekijk 'm in de klas. Als je alles hebt doorgenomen, weten jouw leerlingen precies waar de Tweede Kamerverkiezingen over gaan.

STAP 2 Onderzoek: wat vinden de politieke partijen?

Nu jouw leerlingen weten waar de verkiezingen over gaan, is het tijd om politieke standpunten te onderzoeken. Welke partijen doen er mee aan de verkiezingen? En wat zijn hun standpunten over onderwerpen die kinderen en jongeren belangrijk vinden? Om deze krant te kunnen maken, reisden een kinder- en jongerenredactie af naar Den Haag om met kandidaat-Kamerleden in gesprek te gaan. Het resultaat van deze interviews is te lezen in de Stemwijzer-krant.

De krant is opgedeeld in drie rubrieken (Een Veilige en sterke basis, Kansengelijkheid en Uitdagingen voor de toekomst). Verdeeld over deze rubrieken vind je de interviews met de verschillende politieke partijen. Elke rubriek gaat over drie onderwerpen die kinderen en jongeren belangrijk vinden.

Laat de leerlingen individueel of in groepjes (of doe het klassikaal, wat je fijn vindt) de stukjes tekst bij de verschillende partijen doornemen. Zo ontdekken de leerlingen wat de partijen belangrijk vinden en hoe ze denken over de verschillende onderwerpen. Laat de leerlingen hier vervolgens over in gesprek gaan met elkaar. Waar zijn ze het mee eens en waarmee oneens? Waarom vinden ze dat? Wil je de onderwerpen uitgebreider bespreken, kies er dan voor om soms een stelling te vormen bij de onderwerpen en deze klassikaal te bespreken.

STAP 3 Een eigen mening vormen

Jouw leerlingen hebben inmiddels ontdekt wat diverse partijen vinden over de verschillende onderwerpen. Tijd om een eigen mening te vormen! Laat de leerlingen de Stemwijzer invullen. De Stemwijzer begint met het invullen van de stellingen bij de thema's. Deze stellingen zijn verdeeld over de drie rubrieken. Laat de leerlingen individueel alle stellingen beantwoorden.

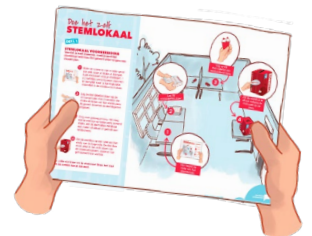
Zijn alle stellingen beantwoord? Pak dan het Stemwijzer-invulvel erbij. In de Stemwijzer hebben de leerlingen bij alle standpunten aangegeven in hoeverre zij het ermee eens zijn. Laat ze de antwoorden overnemen door het vakje van hun keuze in te kleuren. Als alles is ingevuld, kunnen zij hun eigen antwoorden vergelijken met de antwoorden van de politieke partijen. Laat de leerlingen per partij tellen hoe vaak de logo's van de partij in hetzelfde vakje staat als hun eigen antwoord. Zo vaak is de partij het met ze eens. Vul per partij het aantal in. De partij waar de leerlingen het hoogste getal invullen (waar zij het dus het vaakst mee eens zijn), is de partij die het beste bij hun mening past.

STAP 4 Tijd om te stemmen!

Op woensdag 22 november 2023 is het zover: de jongerenverkiezingen vinden plaats! Niet alleen Nederlanders van 18 jaar en ouder mogen hun stem uitbrengen, maar ook kinderen en jongeren kunnen naar de stembus tijdens de jongerenverkiezingen. Na de uitgebreide voorbereiding kunnen zij goedgeïnformeerd hun stem uitbrengen. In de Doe-het-zelf-stembus vind je alle materialen die je nodig hebt. We maken het proces zo echt mogelijk, zodat jouw leerlingen al een waardevolle ervaring opdoen die zij kunnen gebruiken als ze 18 jaar zijn en écht mogen gaan stemmen.

Stembureau voorbereiding

Bouw een setting na in de klas, zoals je die bij een echt stembureau ook tegenkomt. Gebruik hiervoor het instructievel uit het stembuspakket.

- 1 Richt de ruimte in met in ieder geval: een plek waar je straks je stempas kunt inwisselen voor je stembiljet, één à twee tafeltjes om te kunnen stemmen en een plek waar je het ingevulde stembiljet in de stembus kunt doen.
- 2 Leg de stembiljetten klaar op de ontvangsttafel. Kies twee kinderen die straks als leden van het stembureau de passen innemen en stembiljetten uitgeven. (Eventueel zou je deze rol ook zelf op je kunnen nemen.)
- 3 Zorg voor genoeg privacy. Het mag niet te zien zijn op welke partij iemand stemt. Zet de stemtafels minimaal een meter uit elkaar of gebruik een tafelscherm. Leg de potloden op de tafels.
- 4 Zet de stembus in elkaar volgens de instructies op de doos. Zet de stembus op een tafel aan het einde van de looproute. De stembus moet altijd in het zicht staan van de stembureauleden, zodat er niet gefraudeerd kan worden.

Het stemproces

Staat het stembureau klaar? Dan is het moment gekomen om te stemmen! Neem voorafgaand met de kinderen de verschillende stappen nog even door.

- 1 Deel de stempassen uit. Laat de leerlingen de ontbrekende gegevens op de stempas invullen.
- 2 Laat de twee gekozen kinderen plaatsnemen aan het tafeltje waar de leerlingen hun stempas omwisselen voor hun stembiljet. Laat de leerlingen een voor een langs het tafeltje lopen. Neem de stempas in en geef elke leerling een stembiljet.
- 3 Laat de leerlingen plaatsnemen bij een van de stemhokjes (stemtafeltjes). Daar kleuren ze met rood potlood het vakje in bij de partij waar zij op willen stemmen. Vervolgens vouwen ze hun stembiljet dubbel.
- 4 De leerlingen doen hun stembiljet in de verzegelde stembus.

Ga zo door tot alle leerlingen zijn geweest. Natuurlijk mogen de kinderen die de rol van leden van het stembureau hebben gespeeld ook nog stemmen. Deel na afloop de 'Bedankt voor jouw stem'-kaarten uit.

EXTRA UITLEG: STEMGEHEIM

In onze Grondwet – dat is de belangrijkste wet van Nederland – is onder andere het recht op geheime stemming opgenomen, oftewel het stemgeheim. Dat betekent dat je nooit tegen iemand hoeft te vertellen op welke partij of persoon je hebt gestemd. Om deze reden vouw je een stembiljet altijd eerst dicht voor je het in de stembus stopt, zijn stemhokjes afgeschermd en hangt er in sommige gevallen ook een gordijntje voor. Natuurlijk mag je het wel vertellen, maar dat moet dan je eigen keuze zijn.

Dat heeft alles te maken met het recht op privacy, maar deze regel is ook bedacht om te voorkomen dat mensen om hun stemvoorkeur geïntimideerd of veroordeeld kunnen worden. Als jij bijvoorbeeld als enige stemt op partij A als de rest van je familie of vrienden voor partij B gaat, kan dat voor scheve blikken en moeilijke vragen zorgen. De volgende keer zou je je dan gedwongen kunnen voelen om toch maar op partij B te stemmen. Maar je stem is iets persoonlijks, iets van jou alleen, en je moet altijd de vrijheid hebben om te stemmen op de partij die het beste bij jouw eigen mening past. Het stemgeheim zorgt ervoor dat dat ook kan.

Stemmen tellen

Heeft iedereen gestemd? Dan is het tijd voor het tellen van de stemmen! Wij adviseren om dit samen met de kinderen te doen, maar je kunt ook de keuze maken om dit achteraf zelf te doen.

- 1 Open de stembus door de sluitzegel te verwijderen.
- 2 Haal alle stemmen uit de stembus.
- 3 Sorteert de stemmen per partij. Maak voor elke partij een eigen stapel.
- 4 Maak twee groepjes van twee leerlingen die helpen om de stemmen te tellen.
- 5 Laat het eerste tweetal per partij de stemmen tellen. Ze geven de hoeveelheid stemmen aan jou door. Jij noteert het aantal.
- 6 Laat het tweede tweetal vervolgens hetzelfde doen. Zij controleren of het eerste tweetal de stemmen goed heeft geteld.
- 7 Klopt de uitkomst? Dan is het resultaat goed gecontroleerd en kunnen jullie de uitslag van jullie klas aan ons doorgeven.

Zit er een fout in het aantal stemmen? Kies dan een derde tweetal en laat ze de stapels van de partijen die nog niet kloppen opnieuw tellen. Doe dit totdat je zeker weet dat het aantal klopt.

STAP 5 Geef de uitslag door aan de Kleine Ambassade

Hebben al jouw leerlingen gestemd en hebben jullie de stemmen geteld? Laat dan de uitslag weten aan het verkiezingsteam van de Kleine Ambassade. Wij verzamelen de stemmen uit alle klassen en vormen dit samen tot één uitslag. Die uitslag wordt, net als bij de officiële verkiezingen, in de avond bekend. We delen hem met alle deelnemende klassen, zodat je de uitslag de volgende dag in je klas kunt bespreken.

Op 22 november vinden officieel de verkiezingen plaats, maar je kunt er voor kiezen om ook al op maandag 20 of dinsdag 21 november aan de slag te gaan met het stemproces. Omdat we alle stemmen van alle klassen verzamelen, is de uiterlijke deadline om te stemmen én het resultaat door te geven woensdag 22 november 2023 om 12.00 uur. Geef de uitslag van jouw klas door via post@dekleineambassade.nl of met een telefoontje naar de Kleine Ambassade-contactpersoon voor jouw school.

BELANGRIJKE MEDEDELING

Het doel van dit verkiezingsproject is om leerlingen kennis te geven over wat stemrecht betekent, hoe je jezelf kunt informeren over de verschillende politieke standpunten, hoe je daarover een eigen mening kunt vormen, en waarom het belangrijk is om gebruik te maken van je stemrecht. We willen benadrukken dat het niet ons doel is om te achterhalen welke partijen volgens jongeren zouden moeten winnen. Wij vragen je dan ook om de uitslag van de klas of school niet te delen met derden. De uitslagen zijn niet representatief vanwege het selecte aantal deelnemers en kunnen een vertekend beeld geven. De jongerenverkiezingen zijn een middel om kinderen en jongeren te laten ervaren hoe verkiezingen in zijn werk gaan. Op die manier willen we de drempel voor ze verlagen en ze stimuleren om over een paar jaar – als ze stemgerechtigd zijn – ook echt te gaan stemmen tijdens nieuwe verkiezingen.

STAP 6 Na de verkiezingen

De volgende dag zijn de uitslagen van de Tweede Kamerverkiezingen volop in het nieuws. Ook jouw leerlingen krijgen hier veel van mee. Bespreek de uitslagen en ga in gesprek over wat de leerlingen ervan vinden. Het is ook interessant om nog eens extra stil te staan bij het onderdeel 'wat gebeurt er na de verkiezingen?' uit de Wat-jij-moet-weten-bijlage van de krant. Zo kunnen jouw leerlingen beter plaatsen wat er de komende tijd allemaal gebeurt in Den Haag!

Speciaal voor kinderen maakten we een tweede Studio PLUIS verkiezingsspecial om dit uit te leggen. Je vindt die special via deze link: <https://www.youtube.com/watch?v=d3NQNdjalFg>